

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2019-04-30 Nr. (14.3-03)-GK-1902427

DĖL VYRIAUSYBĖS 2004 M. BALANDŽIO 9 D. NUTARIMO NR. 408 PAKEITIMO PROJEKTO

Finansų ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 9 d. nutarimo Nr. 408 „Dėl Apdoroto tabako, kaitinamojo tabako produktų, etilo alkoholio ir alkoholinių gėrimų ženklavimo specialiais ženklais – banderolėmis taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslas – užtikrinti tinkamą apdoroto tabako ženklavimą banderolėmis.

Nutarimo projekte numatoma, kad banderolėmis apdorotas tabakas būtų ženklinamas visais atvejais, kai jis yra skirtas realizuoti Lietuvos Respublikoje, išskyrus atvejus, kai Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytose specialiose prekybos vietose, laivuose ir orlaiviuose, vykstančiuose tarptautiniais maršrutais, tiekiamas rinkai apdorotas tabakas yra paženklintas kitose valstybėse narėse tų valstybių narių nustatyta tvarka naudojamomis banderolėmis, saugumo elementu ar nacionaliniais identifikavimo ženklais. Tokios nuostatos grindžiamos:

1) 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/40/EB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų, reglamentuojančių tabako ir susijusių gaminių gamybą, pateikimą ir pardavimą, suderinimo ir kuria panaikinama Direktyva 2001/37/EB (toliau – Direktyva) 16 straipsnyje nustatyta, kad valstybės narės reikalauja, kad nuo 2019 m. gegužės 20 d. visuose patiekiamuose rinkai vienetiniuose cigarečių ir suktinių tabako pakeliuose (nuo 2024 m. gegužės 20 d. – visų tabako gaminių pakeliuose) būtų atsparus klastojimui saugumo elementas, sudarytas iš matomų ir nematomų komponentų. Valstybės narės, kurios mokesčių tikslais reikalauja naudoti banderolės ar nacionalinius identifikavimo ženklus, gali leisti juos panaudoti kaip saugumo elementą, jei banderolės ar nacionaliniai identifikavimo ženklai atitinka visus pagal šį straipsnį reikalaujamus techninius standartus (techniniai standartai nustatyti 2017 m. gruodžio 15 d. Komisijos įgyvendinimo sprendime (ES) 2018/576 dėl tabako gaminiams taikomų saugumo elementų techninių standartų) ir funkcijas. Pažymėtina, kad Direktyvos nuostatas perkeltiant į nacionalinę teisę (Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymą) buvo apsispręsta banderolės naudoti kaip saugumo elementą. Lietuvoje naudojamos banderolės atitinka minėto Komisijos įgyvendinimo sprendimo 3 straipsnio reikalavimus – turi ne mažiau kaip penkių tipų autentiškumo patvirtinimo komponentus, tarp kurių yra nepaslėptų, pusiau paslėptų ir paslėptų komponentų. Banderolių technologinės apsaugos

LRV dėl LRV nutarimo Nr. 408 pakeitimo (banderolės pardavimas Lietuvoje)

priemonių sąrašai yra patvirtinti Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnybos prie Finansų ministerijos direktoriaus 2017 m. lapkričio 30 d. įsakymais Nr. 30-111, Nr. 30-112, Nr. 30-113 ir Nr. 30-114;

2) pagal Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo 32 straipsnio ir Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių įstatymo 14 straipsnio 3 dalies 4 punkto nuostatas skirti parduoti Lietuvos Respublikoje tabako gaminiai turi būti paženklinami banderolėmis. Ženklinimo tvarką ir atvejus, kai ženklinti nereikalaujama, nustato Vyriausybė.

Pažymėtina, kad pagal Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo nuostatas tiekimas rinkai suprantamas kaip gaminių tiekimas Lietuvos Respublikoje esantiems vartotojams. Tačiau pagal šiuo metu galiojančių Apdoroto tabako, kaitinamojo tabako produktų, etilo alkoholio ir alkoholinių gėrimų ženklinimo specialiais ženklais – banderolėmis taisyklių (toliau – Taisyklės) 21 punktą, neatsižvelgiant į tai, kad apdoroto tabako vartotojas (pirkėjas) yra Lietuvos Respublikoje, banderolėmis neprivaloma ženklinti apdoroto tabako, kai neatsiranda prievolė mokėti akcizus už apdorotą tabaką (su tam tikromis išimtimis, nurodytomis Taisyklių 21.1.1 ir 21.1.2 papunkčiuose) ar apdorotas tabakas nuo akcizų atleidžiamas Lietuvos Respublikos akcizų įstatyme nustatytais atvejais (pavyzdžiui, kai tabako gaminiai iš specialių prekybos vietų, esančių tarptautiniame jūrų ar oro uoste, patiekti išvykstantiems į trečiąsias teritorijas ar trečiąsias valstybes keleiviams (neapmokestintų prekių parduotuvės));

3) Lietuvoje reisą pradėję (užbaigę) laivai ir orlaiviai, vykstantys tarptautiniais maršrutais ir kertantys keleto valstybių teritorijas (teritorinius vandenius ar oro erdvę), gali papildyti atsargomis ne tik Lietuvos Respublikos teritorijoje. Į Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytas specialias prekybos vietas tiekiamas apdorotas tabakas, kuris turės turėti saugumo elementą, galės būti skirtas tiekti ir į kitų valstybių narių tapačias prekybos vietas. Todėl reikalavimas, kad Lietuvos Respublikos teritorijoje esančiose specialiose prekybos vietose, laivuose ir orlaivuose, vykstančiuose tarptautiniais maršrutais, tiekiamas vartotojams apdorotas tabakas būtų paženklintas tik lietuviškomis banderolėmis, gali būti neproporcingas, atsižvelgiant į Direktyvos 16 straipsnio nuostatas.

Atsižvelgiant į šią koliziją, Nutarimo projekte siūloma atsisakyti apdoroto tabako ženklinimo banderolėmis išimčių visais atvejais, kai apdorotas tabakas yra skirtas realizuoti Lietuvos Respublikoje (išskyrus atvejus, kai Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytose specialiose prekybos vietose, laivuose ir orlaivuose, vykstančiuose tarptautiniais maršrutais, tiekiamas rinkai apdorotas tabakas yra paženklintas kitose valstybėse narėse tų valstybių narių nustatyta tvarka naudojamomis banderolėmis, saugumo elementu ar nacionaliniais identifikavimo ženklais): atsižvelgiant į Direktyvos 16 straipsnio 3 dalies nuostatas, nuo 2019 m. gegužės 20 d. – cigarečių ir suktinių tabako ženklinimo, nuo 2024 m. gegužės 20 d. – viso apdoroto tabako ženklinimo.

Be to, pagal šiuo metu galiojančių Taisyklių nuostatas banderolių pavyzdžius ir kainas tvirtina ir kitokį ženklinimo banderolėmis būdą nustato finansų ministras. Tačiau banderolių tiekimo paslaugų viešuosius pirkimus organizuoja, banderolių gamybos užsakymus priima, banderolės išduoda, rekomendacijas dėl banderolių kainų (atsižvelgdama į banderolių tiekimo paslaugų viešųjų pirkimų rezultatus) ir išvadas dėl kitokio banderolių klijavimo būdo Finansų ministerijai teikia Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos. Todėl, atsižvelgiant į teisėkūros ekonomiškumo principą, susiformavusią teisėkūros praktiką ir įgyvendinant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 7 punkte įtvirtintą subsidarumo principą, Nutarimo projekte siūloma, kad banderolių pavyzdžius ir kainas tvirtintų ir

kitokį ženklavimo banderolėmis būdą nustatytų Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos savo nustatyta tvarka. Kaip perteklinės siūloma atsisakyti nuostatos, kad sprendimas dėl kitokio ženklavimo būdo įforminamas įsakymu, nes tokio sprendimo formos ir turinio reikalavimai yra nustatyti Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio 4 dalies nuostatas, siūloma, kad minėtos naujos nuostatos įsigaliotų 2019 m. lapkričio 1 d.; finansų ministro iki 2019 m. spalio 31 d. patvirtinto pavyzdžio banderolės būtų toliau naudojamos Taisyklių nustatyta tvarka; už tokias banderoles asmenys apmokėtų pagal finansų ministro patvirtintas kainas; asmenų iki 2019 m. spalio 31 d. pateikti prašymai dėl kitokio ženklavimo banderolėmis būdo būtų baigiami nagrinėti pagal iki 2019 m. spalio 31 d. galiojančią tvarką.

Pagal 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, laisvųjų sandėlių statusas nėra taikomas. Pagal Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos generalinio direktoriaus 2016 m. birželio 6 d. įsakymo Nr. 1B-485 „Dėl laisvųjų zonų, iki 2016 m. balandžio 30 d. veikusių kaip laisvieji sandėliai, veiklos“ nuostatas laisvųjų zonų veiklai taikoma laisvųjų sandėlių veiklos tvarka, tačiau ne ilgiau kaip iki 2019 m. balandžio 30 d. 2015 m. liepos 28 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2015/2446, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013 papildomas išsamiomis taisyklėmis, kuriomis patikslinamos kai kurios Sąjungos muitinės kodekso nuostatos, 90 priedo 25 punkte nurodyta, kad laisvieji sandėliai veiks kaip muitinės sandėliai, pasirinkus atitinkamą muitinės sandėlio tipą. Taip pat Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos generalinio direktoriaus 2016 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. 1B-992 „Dėl Leidimų turėti muitinės sandėlį suteikimo, pakeitimo, jų galiojimo sustabdymo ir (arba) panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ yra nustatytas automatinis iki 2016 m. balandžio 30 d. išduotų leidimų turėti muitinės sandėlius pakeitimas naujais leidimais turėti muitinės sandėlius, kurie veiks kaip I tipo arba II tipo atvirieji muitinės sandėliai ir uždarieji muitinės sandėliai. Todėl, siekiant teisinio aiškumo, siūloma patikslinti Taisyklių 13.1 papunktį ir atsisakyti muitinės sandėlių, kuriuose gali būti klijuojamos banderolės, priskyrimo tam tikram statusui.

Įvertinus Direktyvoje nustatytus įpareigojimus, siūloma, kad Nutarimo projekto 1.2.1 ir 1.2.8–1.2.11 papunkčiai įsigaliotų 2019 m. gegužės 20 d., išskyrus Nutarimo projekto 1.2.12 papunktį, kuris, atsižvelgiant į Direktyvos nuostatas, įsigaliotų 2024 m. gegužės 20 d.

Parengta Direktyvos 16 straipsnio 1 dalies ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 9 d. nutarimo Nr. 408 „Dėl Apdoroto tabako, kaitinamojo tabako produktų, etilo alkoholio ir alkoholinių gėrimų ženklavimo specialiais ženklais – banderolėmis taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo projekto atitikties lentelė.

Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 reikalavimus.

Priėmus nutarimą, Finansų ministerija pripažins netekusiu galios Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. birželio 11 d. įsakymą Nr. 1K-227 „Dėl apdoroto tabako, etilo alkoholio ir alkoholinių gėrimų ženklavimo banderolėmis“, Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos priims teisės aktus, reikalingus nutarimo nuostatoms įgyvendinti.

Nutarimo projekte sąvokos neapibrėžiamos.

Nutarimo projektas atitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą, kuriai Lietuvos Respublikos Seimas pritarė 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Nutarimo projektas buvo pateiktas derinti visuomenei, paskelbiant jį Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje. Pastabų ir pasiūlymų negauta.

Priėmus nutarimą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Nutarimo projektas išvadoms gauti buvo pateiktas Ekonomikos ir inovacijų, Susisiekimo, Sveikatos apsaugos, Teisingumo, Vidaus reikalų ministerijoms, Europos teisės departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentui, Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo tarybai, Lietuvos prekybos įmonių asociacijai, Lietuvos pramonininkų konfederacijai, asociacijai „Investors‘ Forum“, Lietuvos darbdavių konfederacijai, Lietuvos verslo konfederacijai, Legalaus verslo aljansui, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Lietuvos pramonės, prekybos ir amatų rūmų asociacijai.

Ekonomikos ir inovacijų, Susisiekimo, Sveikatos apsaugos, Teisingumo, Vidaus reikalų ministerijos, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, Lietuvos savivaldybių asociacija pastabų ir pasiūlymų neturėjo.

Nutarimo projektas darbo tvarka papildomai suderintas su Lietuvos pramonininkų konfederacija, Nacionaline tabako gamintojų asociacija, Lietuvos verslo konfederacija, Europos teisės departamentu prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos.

Lietuvos smulkiojo ir vidutinio verslo taryba, Lietuvos prekybos įmonių asociacija, asociacija „Investors‘ Forum“, Lietuvos darbdavių konfederacija, Legalaus verslo aljansas, Lietuvos pramonės, prekybos ir amatų rūmų asociacija išvadų nepateikė.

Nutarimo projektą parengė Mokesčių politikos departamento (direktorė Jūratė Laurikėnaitė, tel. 239 0151, el. p. jurate.laurikenaite@finmin.lt) Mokesčių ir maitų administravimo skyriaus (vedėjas Paulius Majauskas, tel. 239 0093, el. p. paulius.majauskas@finmin.lt) vyriausiasis specialistas Redas Zelba, tel. 239 0276, el. p. redas.zelba@finmin.lt.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas ir jo lyginamasis variantas, 6 lapai.
2. Atitikties lentelė, 2 lapai.
3. Institucijų išvados, 14 lapų.

Finansų ministras

Vilius Šapoka